

عنوان مقاله:

گستره سنت رباعی خوانی مردمی در ایران

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 14، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

حسن ذوالفقاری - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

گستره ی سنت رباعی خوانی مردمی در ایران حسن ذوالفقاری چکیده رباعی از مهم ترین و قدیم ترین قالب های شعر فارسی است. این قالب مشهور جز آنکه در شعر کلاسیک جایگاه ویژه ای دارد و شاعران بزرگی چون خیام را به خود جذب کرده است. میان مردم نیز بسیار رواج دارد. در مناطق مختلف و اقوام گوناگون با نام ها و کارکردهای متفاوت در آیین ها و مراسم سوگ و سرور خوانده می شود و خنیاگران محلی آن را با ساز و آواز می نوازند و می خوانند. رباعی های مردمی ویژگی هایی دارد که آن را از نوع کلاسیک آن متمایز می کند. روش مطالعه ی بررسی موردی و براساس طرحی جامع با عنوان «بومی سرودهای ایرانی» انجام شده که تمامی گونه های شعری را شناسایی می کند. در این پژوهش ۱۴ گونه رباعی در مناطق مختلف ایران و کشورهای فارسی زبان شناسایی شد که به گویش محلی بود. این گونه های بومی رباعی در شرق ایران با نام های «روایی»، «چهاربیتی»، «غریبی»، «باخرزی»، «ارده خوانی»، «فلکخوانی»، «موربگی»، «ارده»، «ربایی» و در شمال ایران با عنوان «ربایی خئون» و «امیری» و در جنوب ایران به «رباهی»، «داربازی» و «خیام-خوانی» شهرت دارد. بیشترین کاربرد رباعی در خراسان بزرگ است. این مقاله برای نخستین بار این گونه ی مهم را معرفی می کند. واژه های کلیدی: ادبیات عامه، رباعی خوانی، گونه های رباعی خوانی، نام های رباعی.

کلمات کلیدی:

واژه های کلیدی: ادبیات عامه، رباعی خوانی، گونه های رباعی خوانی، نام های رباعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1515627>

